

23 ביולי 2020

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה

שלום רב,

הנדון: הנחיות השר לביטחון הפנים לשוטרים – איסור על הפגנות מול בית ראש הממשלה

מכתבנו מיום 28.5.2020

במכתבנו שבסימוכין קבלנו על ההתבטאות של השר לביטחון הפנים, ח"כ אמיר אוחנה, ערב חג השבועות, בה הודיע שכל אדם שתוקף שוטר דמו בראשו ושוטרים שהותקפו יקבלו את מלוא הגיבוי. בהתבטאות זו לא רק שהשר לביטחון הפנים חרג מסמכות כשהתיימר להנחות את השוטרים כיצד לנהוג, אלא שבדברים אלה הוא אף עודד אותם לעבור עבירות חמורות ולהמית כל תוקף גם אם לא נשקפת ממנו סכנה וגם אם עמדו לרשות השוטר אמצעים מידתיים יותר להפסיק את התקיפה ולעצור את התוקף.

לפיכך ביקשנו ממך להעמיד ללא דיחוי את השר לביטחון הפנים על החומרה המופלגת של דבריו ולהנחותו כי אל לו לחלק הוראות כלשהן לשוטרים. לצערנו מכתבנו לא נענה.

והנה היום דיווחה כתבת המשטרה של גלי צה"ל, הדס שטייף, על מעורבות פסולה של השר בניסיון לאסור על המשטרה לאשר קיום הפגנות מול מעון ראש הממשלה. על פי הדיווח השר זימן ללשכתו שכנים של מעון ראש הממשלה, שהתלוונו על פגיעה קשה באיכות חייהם בשל מפגעי רעש ומפגעים נוספים, והמליץ להם להגיש עתירה לבג"ץ. ואכן ביום 21.7.2020 הגישו 61 שכנים עתירה לבג"ץ בנושא נגד מפקד מחוז ירושלים - בג"ץ 5078/20 פדידה נ' משטרת ישראל - מפקד מחוז ירושלים. בהמשך לכך כינס השר אתמול ישיבה בהשתתפות מ"מ המפכ"ל, מפקד מחוז ירושלים והיועצת המשפטית של המשטרה. בישיבה דרש השר למנוע את המשך ההפגנות מול מעון ראש הממשלה ולהעבירן לגן סאקר או למקום אחר. היועצת המשפטית של המשטרה הבהירה שהחוק ופסיקת בג"ץ מחייבים את המשטרה לאשר את ההפגנות והשר הציע לאתגר את פסיקת בג"ץ בנושא.

מדובר בשיבוש מערכות חמור – שר שממליץ לאזרחים להגיש עתירה לבג"ץ נגד הגוף שהוא ממונה עליו; השר לביטחון הפנים שמתיימר להורות למשטרה כיצד לפעול; שר שקורא למשטרה להגביל את הזכות החוקתית להפגין ובמיוחד להגבילה בהקשר של הפגנות נגד ראש הממשלה, אליו יש לו זיקה פוליטית וחוקתית הדוקה (ראה סעיף 13א(ג) לחוק יסוד: הממשלה); שר שמנסה להשפיע באופן פסול על עמדת הרשות בהליך משפטי תלוי ועומד.

בתגובתו המיתממת של השר נאמר שהוא בסך הכל יזם הידברות עם המשטרה כדי להביא בפניה את תלונות השכנים. אין הבדל בין כינוס ישיבה זו לבין כינוס ישיבה כדי לדון בתיק חקירה מסויים כדי להביא בפני המשטרה תלונות של קורבנות העבירה על אופן החקירה או הקצב של החקירה ולהורות או להציע למשטרה את מי לחקור ובאלו שיטות חקירה לנקוט.

השר לביטחון הפנים מסרב להפנים את העובדה שאמנם הוא אחראי מיניסטריאלית על המשטרה, אך אין הוא המפקד העליון של המשטרה. במקרה זה היועצת המשפטית של המשטרה עמדה בפרץ והבהירה לשר כי דרישותיו הן בלתי חוקיות בעליל. יחד עם זאת היתרים להפגנות לא ניתנים על ידי מ"מ מקום המפכ"ל או היועצת המשפטית של המשטרה, ובמרבית המקרים אף לא על ידי מפקדי המחוזות. בעוד שהשר איננו מפקד המשטרה קיים חשש כבד ש"רוח המפקד" עלולה לחלחל לדרגים הנמוכים יותר ולהשפיע על שיקוליהם בעת מתן רישיונות להפגנות.

לפיכך אנו שבים על בקשתנו להנחות ללא דיחוי את השר לביטחון הפנים שאסור לו להתערב בעבודת המשטרה ולתת גיבוי מלא למשטרה לסרב להיפגש עם השר על נושאים שחורגים מסמכויותיו.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי

העתקים : מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)
ניצב מוטי כהן, מ"מ המפכ"ל
תנ"צ אילת אלישר, יועמ"ש משטרת ישראל